

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maria

Nazwisko: Ryczkowska

Miejsce urodzenia: Oleksin gm. Brańsk pow. Bielsk Podlaski

Data urodzenia: --1927

Imię ojca: Brak danych

Dodatkowe informacje:

Uzupełnienia/sprostowania:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Maria Ryczkowska, w latach 1946-1948 łączniczka i współpracowniczka partyzanckiego oddziału pod dowództwem ppor. Eugeniusza Korzeniewskiego pseud. „Ryg”/”Ryk” i VI Partyzanckiej Brygady Wileńskiej, występuje w aktach operacyjnych UB z PUBP Bielsk Podlaski i WUBP Białystok z lat 1946-1953 zatytułowanych "Materiały dot. bandy >Łupaszki<" (wraz ze stu kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami niepodległościowego podziemia). Występuje jako mieszkanka kolonii wsi Oleksin gm. Brańsk pow. Bielsk Podlaski i jako osoba kierująca w tej wsi "meliną" partyzantów o pseudonimach: "Jaskółka", "Wilk" i "Szarek" (str.126 ww. akt). Maria Ryczkowska występuje także w tych aktach UB jako już "zabita wraz z >Rygiem<" współpracowniczka ">Ryga<", tj. "głównego łącznika pomiędzy >Młotem< a pododdziałami" (VI Partyzanckiej Brygady Wileńskiej) w Obwodzie Bielsk Podlaski. Te zapisy dot. Marii Ryczkowskiej występują w "planie wstępnego rozpracowania punktów kontaktowych >Łupaszki<, >Młota<, >Odyńca" i "Błękitka< - planie datowanym 5 czerwca 1948. A także w planie operacyjnych działań UB - skierowanym przeciwko "rozpracowywanej bandzie >Młota<", tj. VI Partyzanckiej Brygadzie Wileńskiej (planie datowanym 20 sierpnia 1948 i podpisanym przez szefa Wydz. III WUBP Białystok). Akta te zawierają także m.in. meldunki, raporty i sprawozdania UB dot. działalności partyzanckich oddziałów pod dowództwem "Młota", "Jaskółki", "Lufy", "Burego", "Rekina" i innych w latach 1945-1949.</p>	<p>IPN Bi 07/1522 t. 3 (2282/III).</p>	

Maria Ryczkowska figuruje w meldunkach i raportach UB z WUBP w Białymstoku z roku 1948 zatytułowanych "Meldunki szefa WUBP w Białymstoku do dyr. gabinetu Ministra Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie za 1948 rok". W meldunku z 21 czerwca 1948 zapisano między innymi, że "Dnia 21 czerwca 1948 r. o godz. 3-ciej rano we wsi Oleksin gm. Brańsk zostali zabici przez grupę operacyjną WUBP w Białymstoku: Korzeniewski Eugeniusz pseud. "Ryg", ostatnio pełniący obowiązki Komendanta obwodu na terenie pow. Bielsk Podlaski w stopniu ppor. oraz jego łączniczka Ryczkowska Maria, u której był punkt kontaktowy od >Młota< do >Ryga<, zam. na kolonii Oleksin gm. Brańsk".

IPN Bi 045/500 (28/23).

Maria Ryczkowska występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami zbrojnego niepodległościowego podziemia w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1976-1982 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 2". Ta charakterystyka, opracowana na podstawie akt UB z lat 1945-1955, dot. oddziałów VI Partyzanckiej Brygady Wileńskiej - walczących z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1952 na terenach powiatów Wysokie Mazowieckie, Sokołów Podlaski, Bielsk Podlaski i powiatów sąsiednich. Akta te obejmują przede wszystkim kwestionariusze osobowe partyzantów i ich współpracowników. W kwestionariuszu dot. Marii Ryczkowskiej (nr 194) zapisano między innymi, że ww. to "członek WiN" i "należała do bandy >Młota< [tj. kpt. Władysława Łukasiuka pseud. >Młot<]". Zapisano także, że Maria Ryczkowska "pełniła funkcję łączniczki pomiędzy >Młotem< a dowódcą bojówki >Rygiem<. Działała na terenie powiatów Bielsk Podlaski i Siedlce. Dnia 21 VI 1948 r. została zabita przez grupę operacyjną [UB i KBW] we wsi Oleksin gm. Brańsk pow. Bielsk Podlaski".

IPN Bi 019/25 (1/24) t. 2.